

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-111/16

**Procedura penală
împotriva lui
Giorgio Fidenato și alții**

(cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale di Udine)

„Trimitere preliminară – Agricultură – Produse alimentare și furaje modificate genetic – Măsuri de urgență – Măsură națională care vizează interzicerea cultivării porumbului modificat genetic MON 810 – Menținerea sau reînnoirea măsurii – Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 – Articolul 34 – Regulamentul (CE) nr. 178/2002 – Articolele 53 și 54 – Condiții de aplicare – Principiul precauției”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a treia) din 13 septembrie 2017

1. *Apropierea legislațiilor – Produse alimentare și furaje modificate genetic – Regulamentul nr. 1829/2003 – Măsuri de urgență care pot fi adoptate pentru a face față unui risc grav pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu – Stat membru care a informat în mod oficial Comisia cu privire la necesitatea de a lua astfel de măsuri – Produs autorizat de regulamentul menționat sau în conformitate cu acesta care, în mod evident, nu poate prezenta un risc grav pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu – Obligația Comisiei de a adopta astfel de măsuri – Inexistență*

[Regulamentul nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 53 și art. 54 alin. (1), și Regulamentul nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 34]

2. *Apropierea legislațiilor – Produse alimentare și furaje modificate genetic – Regulamentul nr. 1829/2003 – Gestionarea unui risc grav pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu – Evaluare și gestiune care sunt de competența Comisiei și a Consiliului, sub controlul instanței Uniunii – Adoptare și punere în aplicare de către statele membre a unor măsuri de urgență în lipsa unei decizii la nivelul Uniunii – Competența instanțelor naționale de a aprecia legalitatea respectivelor măsuri în raport cu condițiile de fond prevăzute la articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003 și cu condițiile de procedură de la articolul 54 din Regulamentul nr. 178/2002 – Adoptarea unei decizii la nivelul Uniunii – Caracterul obligatoriu al aprecierilor de fapt și de drept conținute în decizia menționată pentru toate organele statului membru destinat, inclusiv pentru instanțele acestuia*

(art. 267 al doilea și al treilea paragraf TFUE; Regulamentul nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 54 și 58, și Regulamentul nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 34)

3. *Apropierea legislațiilor – Produse alimentare și furaje modificate genetic – Regulamentul nr. 1829/2003 – Măsuri de urgență care pot fi adoptate pentru a face față unui risc grav pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu – Stat membru care a informat în mod oficial Comisia cu privire la necesitatea de a lua astfel de măsuri – Neluarea de către*

Comisie a unor asemenea măsuri – Posibilitatea statului membru de a lua asemenea măsuri la nivel național – Posibilitatea acestuia de a menține sau de a reinnoi respectivelor măsuri în lipsa unei decizii a Comisiei care să impună extinderea, modificarea sau abrogarea lor

(Regulamentul nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 53 și 54, și Regulamentul nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 34)

4. *Apropierea legislațiilor – Produse alimentare și furaje modificate genetic – Regulamentul nr. 1829/2003 – Măsuri de urgență care pot fi adoptate pentru a face față unui risc grav pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu – Posibilitatea statelor membre de a adopta asemenea măsuri numai în temeiul principiului precauției, fără a îndeplini condițiile de fond prevăzute la articolul 34 din regulament – Inexistență*

(Regulamentul nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 7, 53 și 54 și Regulamentul nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 34)

1. Articolul 34 din Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2003 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic coroborat cu articolul 53 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare trebuie interpretat în sensul că Comisia nu este obligată să adopte măsuri de urgență, potrivit acestui din urmă articol, atunci când un stat membru o informează oficial, în conformitate cu articolul 54 alineatul (1) din acest din urmă regulament, în privința necesității de a se lua asemenea măsuri, deși nu este evident că un produs autorizat prin Regulamentul nr. 1829/2003 sau în conformitate cu acesta ar putea prezenta un risc grav pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu.

(a se vedea punctul 30 și dispozitiv 1)

2. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 37-41)

3. Articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003 coroborat cu articolul 54 din Regulamentul nr. 178/2002 trebuie interpretat în sensul că, după ce a informat oficial Comisia Europeană cu privire la necesitatea recurgerii la măsuri de urgență și în cazul în care aceasta nu a luat nicio măsură în conformitate cu articolul 53 din Regulamentul nr. 178/2002, un stat membru poate, pe de o parte, să adopte astfel de măsuri la nivel național și, pe de altă parte, să le mențină sau să le reinnoiască, atât timp cât Comisia nu a adoptat, în conformitate cu articolul 54 alineatul (2) din acest din urmă regulament, o decizie prin care să impună extinderea, modificarea sau abrogarea acestora.

(a se vedea punctul 42 și dispozitiv 2)

4. Articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003 coroborat cu principiul precauției, astfel cum este prevăzut la articolul 7 din Regulamentul nr. 178/2002, trebuie interpretat în sensul că nu conferă statelor membre posibilitatea de a adopta, în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul nr. 178/2002, măsuri de urgență provizorii exclusiv în temeiul acestui principiu, fără a fi îndeplinite condițiile de fond prevăzute la articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003.

Astfel, deși, după cum a arătat avocatul general la punctul 78 din concluzii, principiul precauției, așa cum este consacrat la articolul 7 din Regulamentul nr. 178/2002, rămâne un principiu general al legislației alimentare, legiuitorul Uniunii a stabilit la articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003 o regulă precisă în vederea adoptării de măsuri de urgență în conformitate cu procedurile menționate la

articolele 53 și 54 din Regulamentul nr. 178/2002. Desigur, astfel cum a precizat Curtea la punctul 71 din Hotărârea din 8 septembrie 2011, Monsanto și alții (C-58/10-C-68/10, EU:C:2011:553), condițiile prevăzute la articolul 54 alineatul (1) din Regulamentul nr. 178/2002 privind adoptarea măsurilor de urgență trebuie interpretate ținând seama în special de principiul precauției, în scopul de a asigura un nivel ridicat de protecție a vieții și a sănătății umane, asigurând în același timp libera circulație a produselor alimentare și a furajelor sigure și sănătoase, care constituie un aspect esențial al pieței interne. Acest principiu nu poate fi însă interpretat în sensul că permite înlăturarea sau modificarea dispozițiilor prevăzute la articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003, în special prin simplificarea lor.

Pe de altă parte, este necesar să se constate că, astfel cum a arătat în esență avocatul general la punctul 68 din concluzii, măsurile provizorii de gestiune a riscului care pot fi adoptate în temeiul principiului precauției și măsurile de urgență adoptate în temeiul articolului 34 din Regulamentul nr. 1829/2003 nu intră sub incidența aceluiași regim. Astfel, reiese din cuprinsul articolului 7 din Regulamentul nr. 178/2002 că adoptarea acestor măsuri provizorii este condiționată de aspectul dacă o evaluare a informațiilor disponibile identifică posibilitatea unor efecte dăunătoare asupra sănătății, dar persistă incertitudinea științifică. În schimb, articolul 34 din Regulamentul nr. 1829/2003 permite recurgerea la măsurile de urgență în cazurile în care este „evident” că un produs autorizat prin acest din urmă regulament poate prezenta un risc „grav” pentru sănătatea umană, pentru sănătatea animală sau pentru mediu.

(a se vedea punctele 46-48, 50 și 54 și dispozitiv 3)